

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 2 listopada 2018 r.

Pozycja 155

POSTANOWIENIE z dnia 27 lipca 2018 r. Sygn. akt Ts 106/17

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Julia Przyłębska,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej D.M.,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 9 maja 2017 r. (data nadania) D.M. (dalej: skarżący) wystąpił o stwierdzenie „niezgodności Postanowienia Sądu Apelacyjnego w K. I Wydział Cywilny z 1 IX 2016 r. [...]” z art. 45 i art. 182 Konstytucji.

Skarga konstytucyjna została sformułowana w związku z następującym stanem faktycznym.

W sprawie wszczętej skargą o wznowienie postępowania skarżący zażądał wyłączenia od orzekania sędziów Sądu Rejonowego w W., a w efekcie wyłączenie tego sądu i wyznaczenie innego sądu do rozpoznania sprawy. Postanowieniem z 25 kwietnia 2016 r. Sąd Okręgowy w K., Wydział I Cywilny (dalej: Sąd Okręgowy w K.) umorzył postępowanie w stosunku do jednego sędziego, natomiast w stosunku do pozostałych sędziów oddalił wnioski, stwierdzając, że skarżący „w żaden sposób nie wykazał, ani nawet nie uprawdopodobnił zarzutów stawianych sędziom objętych wnioskiem o wyłączenie”. Na to postanowienie skarżący wniósł zażalenie. Postanowieniem z 14 września 2016 r. Sąd Apelacyjny w K., I Wydział Cywilny (dalej: Sąd Apelacyjny w K.) odrzucił środek odwoławczy w tej części, w której dotyczył umorzenia postępowania w zakresie wyłączenia jednego z sędziów, orzekłszy, że jest on niedopuszczalny. W pozostałej części zażalenie oddalił jako bezzasadne. Postanowienie Sądu Apelacyjnego w K., wraz z uzasadnieniem, zostało doręczone skarżącemu 5 października 2016 r., co Trybunał ustalił z urzędu.

5 stycznia 2017 r. skarżący wystąpił do Sądu Rejonowego w K., I Wydział Cywilny (dalej: Sąd Rejonowy w K.) z wnioskiem o ustanowienie pełnomocnika do sporządzenia skargi konstytucyjnej. Postanowieniem z 24 stycznia 2017 r. Sąd Rejonowy w K. ustanowił dla skarżącego adwokata z urzędu, którego zarządzeniem z 20 lutego 2017 r. wyznaczyła Okręgowa Rada Adwokacka w K. (dalej: organ samorządu zawodowego). Pismo to zostało doręczone pełnomocnikowi skarżącego 2 marca 2017 r.

21 kwietnia 2017 r. adwokat, wyznaczony przez organ samorządu zawodowego, złożył w Sądzie Rejonowym w K. sporządzoną przez siebie skargę konstytucyjną wraz z wnioskiem o zasądzenie na jego rzecz kosztów nieopłaconej pomocy prawnej. Oświadczył w nim, że „nie otrzymał wynagrodzenia w całości ani w części”. Sąd Rejonowy w K., 9 maja 2017 r., przekazał skargę Trybunałowi.

Zarządzeniem z 17 maja 2017 r. (doręczonym pełnomocnikowi 29 maja 2017 r.) sędzia Trybunału Konstytucyjnego wezwał skarżącego do uzupełnienia braków formalnych skargi, tj. do udokumentowania dat: doręczenia skarżącemu postanowienia Sądu Apelacyjnego w K. z 14 września 2016 r. oraz wystąpienia do Sądu Rejonowego w K. z wnioskiem o ustanowienie pełnomocnika do sporządzenia skargi konstytucyjnej.

W piśmie złożonym w Trybunale 2 czerwca 2017 r. (data nadania), reprezentujący skarżącego adwokat oświadczył, że postanowienie, o którym mowa w zarządzeniu, zostało doręczone jego klientowi 1 lipca 2016 r., natomiast wniosek o ustanowienie pomocy prawnej został złożony w Sądzie Rejonowym w K. 5 stycznia 2017 r.

Skarżący twierdzi, że zaskarżone w skardze orzeczenie narusza prawo do sprawiedliwego i rzetelnego rozpatrzenia sprawy, „przede wszystkim poprzez brak realizacji uprawnienia do skorzystania z instytucji ławników w zakresie, w jakim zrównani są oni w prawach z sędzią” (art. 45 i art. 182 Konstytucji).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: u.o.t.p. TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań lub jest oczywiście bezzasadna.

2. W myśl art. 79 ust. 1 Konstytucji przedmiotem skargi konstytucyjnej może być „ustawa lub inny akt normatywny”, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekły ostatecznie o wolnościach, prawach lub obowiązkach skarżącego. Z tego względu art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK stanowi, że skarga konstytucyjna musi zawierać „określenie kwestionowanego przepisu ustawy lub innego aktu normatywnego” będącego podstawą orzeczenia, o którym mowa we wskazanym przepisie ustawy zasadniczej.

2.1. Trybunał zauważa, że w skardze konstytucyjnej skarżący nie wskazał żadnego przepisu ustawy lub innego aktu normatywnego. Z osnowy i uzasadnienia tego pisma procesowego wynika natomiast, że kwestionuje on indywidualny akt stosowania prawa, tj. postanowienie Sądu Apelacyjnego w K. z 14 września 2016 r.

2.2. Skarżący wadliwie określił więc przedmiot skargi – uczynił z niego pozostający poza kognicją Trybunału akt stosowania prawa. Trybunał przypomina, że jest „sądem prawa”, a nie „sądem faktów”, zatem kontrola stosowania prawa nie mieści się w zakresie jego kompetencji.

2.3. Analizowana skarga nie spełnia więc podstawowego warunku określonego w art. 79 ust. 1 Konstytucji, a doprecyzowanego w art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK.

Wskazana okoliczność jest – zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p. TK – podstawą odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

3. Niezależnie od powyższego Trybunał ustalił, że skarżący złożył skargę z przekroczeniem ustawowego terminu wskazanego w art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK.

3.1. W myśl tego przepisu skarga może być wniesiona po wyczerpaniu drogi prawnej, o ile droga ta jest przewidziana, w ciągu 3 miesięcy od dnia doręczenia skarżącemu prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia. W związku z tym art. 53 ust. 1 pkt 5 u.o.t.p. TK zobowiązuje skarżącego do udokumentowania daty doręczenia judykatu, o którym mowa w art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK.

3.2. Skoro skarżący wiąże naruszenie swoich praw z postanowieniem Sądu Apelacyjnego w K. z 14 września 2016 r., to sędzia Trybunału wezwał skarżącego do udokumentowania daty doręczenia mu tego orzeczenia wraz z uzasadnieniem, a także daty wystąpienia przez skarżącego do Sądu Rejonowego w K. z wnioskiem w sprawie ustanowienia pełnomocnika do sporządzenia skargi konstytucyjnej. Stosownie bowiem do art. 44 ust. 3 zdanie pierwsze u.o.t.p. TK złożenie wniosku wstrzymuje bieg terminu wniesienia skargi konstytucyjnej (zob. postanowienie TK z 21 marca 2013 r., sygn. SK 32/12, OTK ZU nr 3/A/2013, poz. 37). Jego wznowienie następuje natomiast pierwszego dnia po dniu doręczenia adwokatowi lub radcy prawnemu rozstrzygnięcia właściwego organu o wyznaczeniu go pełnomocnikiem skarżącego (art. 44 ust. 3 pkt 1 u.o.t.p. TK).

3.3. Trybunał podkreśla, że skarżący nie udokumentował dat: doręczenia mu postanowienia Sądu Apelacyjnego w K. oraz wystąpienia do Sądu Rejonowego w K. z wnioskiem o ustanowienie pełnomocnika do sporządzenia skargi konstytucyjnej, tj. dat, o których mowa w zarządzeniu. W piśmie procesowym nadesłanym w celu jego wykonania oświadczył jedynie, że odpis orzeczenia Sądu Apelacyjnego w K. z 14 września 2016 r. został mu doręczony 1 lipca 2016 r., natomiast wniosek, o którym mowa w art. 44 ust. 2 u.o.t.p. TK złożył w Sądzie Rejonowym w K. 5 stycznia 2017 r.

3.4. W związku z oczywiście błędnym wskazaniem daty doręczenia orzeczenia z 14 września 2016 r., Trybunał ustalił *ex officio*, że czynność ta nastąpiła 5 października 2016 r. Od tego dnia rozpoczął bieg trzymiesięczny termin wniesienia skargi konstytucyjnej.

3.5. Zgodnie z art. 44 ust. 2 u.o.t.p. TK w razie niemożności poniesienia kosztów pomocy prawnej, skarżący może złożyć do sądu rejonowego swego miejsca zamieszkania wnioski o ustanowienie dla siebie adwokata lub radcy prawnego z urzędu (zgodnie z przepisami kodeksu postępowania cywilnego) w celu sporządzenia skargi konstytucyjnej.

3.6. Wystąpienie z wnioskiem do właściwego miejscowo sądu rejonowego powoduje zmianę sposobu obliczania terminu wniesienia skargi konstytucyjnej (zob. postanowienia TK z: 5 października 2012 r., sygn. Ts 163/12, OTK ZU nr 3/B/2013, poz. 263; 15 kwietnia 2015 r., sygn. Ts 348/14, OTK ZU nr 3/B/2015, poz. 328).

3.7. Trybunał zwraca uwagę na to, że z powodu braku odrębnej regulacji w u.o.t.p. TK termin, o którym mowa w art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK, powinno się obliczyć na podstawie unormowań zawartych w ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1822, ze zm.; dalej: k.p.c.), a w myśl odesłania wynikającego z art. 165 § 1 k.p.c. – według przepisów prawa cywilnego. Zgodnie zaś z art. 114 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2017 r. poz. 459), jeżeli termin jest oznaczony w miesiącach, a ciągłość terminu nie jest wymagana, za miesiąc przyjmuje się 30 dni. W związku z tym z dniem złożenia we właściwym sądzie wniosku o ustanowienie pełnomoc-

nika z urzędu trzymiesięczny termin wniesienia skargi traktuje się tak, jakby od samego początku był terminem 90-dniowym.

3.8. Skarżący oświadczył, że wniosek o ustanowienie pełnomocnika do sporządzenia skargi złożył w Sądzie Rejonowym w K. 5 stycznia 2017 r.

3.9. Skoro czynność ta spowodowała zmianę sposobu obliczania terminu złożenia skargi (tj. przejście z miesięcy na dni), to w dniu wystąpienia z wnioskiem, termin wniesienia skargi konstytucyjnej (liczony w dniach) był już przekroczony. Od doręczenia odpisu ostatecznego orzeczenia (tj. od 5 października 2016 r.) do złożenia przez skarżącego wniosku do Sądu Rejonowego w K. (tj. do 5 stycznia 2017 r.) upłynęły bowiem 92 dni (26 dni w październiku, 30 dni w listopadzie, 31 dni w grudniu i 5 dni w styczniu).

3.10. Skarżący wniósł skargę konstytucyjną 9 maja 2017 r., przekroczył więc termin określony w art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK.

Wskazane okoliczności są – zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p. TK – podstawą odmowy nadania analizowanej skardze dalszego biegu.

W tym stanie rzeczy Trybunał postanowił jak na wstępie.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.